

TISKOVÁ ZPRÁVA 27 06 2022

VÝSTAVA: Piaristé – řád, díky němuž získali vzdělání Purkyně či Masaryk

VÝSTAVA: Piaristé na Moravě a ve Slezsku

VERNISÁŽ: 29 06 2022 v 16:30

TRVÁNÍ: do 02 10 2022

MÍSTO: Arcibiskupský zámek Kroměříž, Galerie

AUTOR, KURÁTOR: Miroslav Myšák

GRAFICKÝ DESIGN: Petr Šmalec, Vladimír Vaca

OŠETŘENÍ A PŘÍPRAVA EXPONÁTŮ: Jakub Barna, Jana Mojžišová, Libuše Vybíralová, Ondřej Žák

INSTALACE: Jiří Miláček, Daniel Opletal, Vlastimil Sedláček, Filip Šindelář

PŘEKLAD: Daniel Řezníček, Ashley Davies

Zejména vzdělání a vědu šířil řád chudých řeholních kleriků Matky Boží zbožných škol, obecně známý pod jednoslovným názvem piaristé. Působili v Kroměříži, Mikulově, ve Strážnici, Lipníku nad Bečvou, Staré Vodě, Příboře, Hustopečích, Kyjově, Moravské Třebové či ve slezské Bílé Vodě a v Bruntále – věnovali se zde především bezplatnému vzdělávání mládeže, konkrétně chlapců. Dědictví po tomto duchovním řádu mapuje od 29. 6. 2022 na kroměřížském zámku výstava *Piaristé na Moravě a ve Slezsku*, kterou připravilo Muzeum umění Olomouc.

„Kromě vzdělávání hráli zásadní roli ve vědě, k řádu totiž patřili významní historikové jako Gelasius Dobner, Mikuláš Adaukt Voigt nebo Jaroslav Schaller. Měli také řadu žáků, kterým se podařilo dostat mezi elitu společnosti – olomoucký arcibiskup Theodor Kohn, vědec Jan Evangelista Purkyně nebo prezident Tomáš Garrigue Masaryk,“ vyjmenovává autor výstavy Miroslav Myšák.

Řád vznikl v Římě v letech 1621–1622 zásluhou španělského kněze Josefa Kalasanského a jeho členové působili ve velké části Evropy, a dokonce i v zámoří. „Důležité je ale říct, že první kolej mimo Itálii vznikla v jihomoravském Mikulově již v roce 1631 a během 17. a 18. století došlo na Moravě a ve Slezsku k založení dalších deseti stálých kolejí a rezidencí,“ připomíná Myšák.

Kroměřížská výstava návštěvníkům představuje jednotlivé lokality, kde piaristé působili. „Každé z těchto fundací věnujeme obrazový panel dokumentující současný stav. Piaristé se usazovali především v menších nekrálovských městech, neboť větší lokality již dříve zaujali jezuité. Přítomnost kleriků znamenala pro obyvatele daných míst možnost získat základní i střední vzdělání, neboť při každé koleji fungovala škola s bezplatnou výukou. Během desetiletí prošla piaristickými ústavami řada významných osobností,“ dodává autor výstavy.

Součástí expozice budou předměty s piaristy spjatými, jako jsou odborné publikace nebo vědecké přístroje. Dále bude možné spatřit portréty fundátorů jednotlivých kolejí – biskupy olomoucké Františka z Dietrichsteina, Jakuba Arnošta z Lichtensteinu-Castelcornu nebo měšťana Josefa Georga Zechu. Podobu jednotlivých míst ukážou vybrané plány a fotografie, vybavení pak dokumentují

kresby oltářů, pečeti, relikviáře, postavníky nebo liturgické předměty a oděvy. „Z velkého množství vystavených exponátů lze zmínit alespoň renesanční deskový obraz Panny Marie a hodinový věžní stroj zapůjčené z Moravské Třebové,“ doplňuje kurátor.

Připomíná také propojení piaristů s olomouckými biskupy a arcibiskupy. Kromě už zmíněného Theodora Kohna je s nimi spjat také František z Dietrichsteinu, který založil koleje v Mikulově a v Lipníku nad Bečvou. A dále se řád – zásluhou Karla z Lichtensteinu-Catelcornu – usadil ve Staré Vodě, v Příboře a Kroměříži. „Do dneška nám po piaristech zůstaly budovy, které v některých případech slouží stále jako školy – Mikulov, Kroměříž, Hustopeče, Kyjov. Zbylo po nich však i vybavení kostelů a další umělecká díla rozetá v různých institucích,“ uzavírá Myšák.

Katalog

K výstavě vyšel dvoustředstránkový katalog s bohatou obrazovou dokumentací. Editor Miroslav Myšák jej rozdělil na dvě části – první se věnuje obecně piaristickému řádu, jeho vzniku a působení zejména v oblasti vzdělávání, vědy a historiografie; druhá část sleduje jednotlivé fundace na území Moravy a Slezska.

TOMÁŠ KASAL

vedoucí referátu komunikace a marketingu MUO

tiskový mluvčí

+420 585 514 282

+420 602 671 477

kasal@muo.cz